Referat

Børne- og Skoleudvalget

07-06-2016 kl. 15:30

Mødelokale C, Ullasvej 23 i Rønne

Dagsordenspunkter

åbent 1	Fraværende og bemærkninger til dagsordenen		
åbent 2	Budgetdialogmøde med Center for Børn og Familie		
åbent 3	Budgetdialogmøde med Center for Skole, Fritid og Kultur		
åbent 4	Ansøgning fra Hans Rømer Skolen om afkortning af skoledagen		
åbent 5	Forslag til praktikordning for elever i 8. klasse		
åbent 6	Analyserapport vedr. specialundervisning og særlige dagtilbud		
åbent 7	Budget og mål 2017 - Børne- og Skoleudvalget		
åbent 8	Orientering om resultat af fravalgsprocedure frokostordning i dagtilbud		
	Konkret udmøntning af tidligere vedtagne budgetreduktioner		
%1 10	Vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område - udsatte børn og unge og børn		
abent 10	og unge med handicap		
åbent 11	Opfølgning på nøgleelementer på det udsatte børneområde		
åbent 12	Budgetopfølgning pr. 30. april 2016, Børne- og Skoleudvalget		
åbent 13	Lokalt udsatteråd		
åbent 14	Besigtigelse af trafikforhold ved Hans Rømer Skolen		
åbent 15	Gensidig orientering		
åbent 16	Sager til høring i Handicapråd		
åbent 17	Koordinering med andre politikområder		

<u>Til indholdsfortegnelse</u>

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Under behandlingen af punkt 2 deltager:

Børne- og familiechef Vibeke Juel Blem

Leder af Dagtilbud Ann Rubæk-Nielsen

Leder for Løvstikken Flemming Heininge Pedersen

Leder af PPR Jakob Holst

Leder af myndighed og tilsyn Marianne Westergaard

Leder af pladsanvisning og koordinering Lis Christensen

Leder af ungehuset og Det gule team Charlotte Bjaler

Leder af Børne- og Familiehuset Henrik Salinas

Leder af Sundhedsplejen og Familiehuset Katja Hansen

Tale- hørekonsulent PPR Ketty Martin

Sundhedsplejerske Mette Folkmann, Sundhedsplejen og Familiehuset

Socialrådgiver Lotte Strand, Myndighed og tilsyn

Pædagog Ulla Ahrens Larsen, Børnehuset Skatteøen

Pædagogisk assistent Gunvor Holm, Børnehuset Trilobitten

Ungekonsulent og faglig koordinator Patrick Bidstrup, Ungehuset

Socialpædagog Nils Kofoed Toft, Ungehuset

Familiebehandler Claus Lorenzen, Børne- og Familiehuset

Administrativ sagsbehandler Charlotte Kjøller Holm, Myndighed og tilsyn

Psykolog Kate Mejdahl, PPR

Under behandlingen af punkterne 4, 5, 6 og 7 deltager skole-, kultur- og fritidschef Steen Ebdrup

Under behandlingen af punkt 3 deltager:

Skole-, kultur- og fritidschef Steen Ebdrup

Skoleleder Gert Andersen, Heldagsskolen

Skoleleder Lene Schäd, Kongeskær

Lærer Signe Ballegaard Schmidt, afdeling Østre (afbud)

Lærer Christian Thøgersen, Kildebakken

Pædagog Rie Hansen, Heldagsskolen

Specialist Heidi Sonne Sørensen, 10. klasseskolen (afbud)

Pædagogmedhjælper Kent Jacobsen, afdeling Søndermark

Lærer Jonas Hjorth, afdeling Østre

Pædagogisk administrativ konsulent Lars Chr. Kofoed

Under behandlingen af punkterne 6, 7, 8, 9 og 10 deltager børne- og familiechef Vibeke Juel Blem

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

2 Budgetdialogmøde med Center for Børn og Familie

00.30.02G01-0016

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	2	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen har besluttet, som led i den politiske budgetproces, at der hvert år afholdes et budgetdialogmøde, hvor udvalget mødes med repræsentanter fra de to centre under udvalgets område; Center for Børn og Familie og Center for Skole, Fritid og Kultur.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

• til dialog mellem Center for Børn og Families repræsentanter og udvalget, igennem gensidig orientering om status, arbejdet med mål og konkrete initiativer, samt budget

Børne- og Skoleudvalget den 7. juni 2016:

God dialog med repræsentanter for området.

Sagsfremstilling

Som et led i den politiske budgetproces afholder udvalgene budgetmøder med centrene.

De enkelte udvalg har ansvar for at sætte retning for udviklingen af de politikområder, de har som ansvarsområder. Dette skal ske i respekt for tidligere beslutninger og for kommunalbestyrelsens visioner og ønsker for Bornholms udvikling.

Formålet med møderne er bl.a., at drøfte udvalgenes delmål med særlig henblik på udfordringer og opmærksomhedspunkter, som udvalgene kan bringe ind i det videre budgetarbejde. Derudover drøftes arbejdet med det administrative sparekatalog.

På mødet deltager foruden udvalget, den relevante direktør, centerchefen samt ledere og medarbejdere fra centeret.

Centerchefen giver indledningsvist en kort præsentation af hvad der aktuelt arbejdes med hvilke besparelsesmuligheder der arbejdes med til et administrativt sparekatalog i overensstemmelse med den udmeldte besparelsesramme for hvert af centrene. Derudover kan centerchefen komme med bemærkninger vedrørende budgetmål for 2017, budgetopfølgningen per 30. april, samt refleksioner over Bornholmer-panel-image-undersøgelsen.

Herefter vil der være tid til generel dialog mellem udvalget og centret om de konkrete spareforslag og budgetsituationen etc.

I efteråret efter budgetvedtagelsen afholdes der nye dialogmøder mellem udvalget og centeret om udmøntning af budgettet for 2017. Her drøftes det indgåede budgetforligs konsekvenser for centerets område og hvordan de politiske beslutninger indarbejdes.

Økonomiske konsekvenser

_

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

_

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

3 Budgetdialogmøde med Center for Skole, Fritid og Kultur 00.30.02G01-0016

Behandling Mødedato Åbent punkt Lukket punkt

Børne- og Skoleudvalget 07-06-2016 3

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen har besluttet, som led i den politiske budgetproces, at der hvert år afholdes et budgetdialogmøde, hvor udvalget mødes med repræsentanter fra de to centre under udvalgets område; Center for Børn og Familie og Center for Skole, Fritid og Kultur.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

 til dialog mellem Center for Skole, Fritid og Kulturs repræsentanter og udvalget, igennem gensidig orientering om status, arbejdet med mål og konkrete initiativer, samt budget

Børne- og Skoleudvalget den 7. juni 2016:

God dialog med repræsentanter for området.

Sagsfremstilling

Som et led i den politiske budgetproces afholder udvalgene budgetmøder med centrene.

De enkelte udvalg har ansvar for at sætte retning for udviklingen af de politikområder, de har som ansvarsområder. Dette skal ske i respekt for tidligere beslutninger og for kommunalbestyrelsens visioner og ønsker for Bornholms udvikling.

Formålet med møderne er bl.a., at drøfte udvalgenes delmål med særlig henblik på udfordringer og opmærksomhedspunkter, som udvalgene kan bringe ind i det videre budgetarbejde. Derudover drøftes arbejdet med det administrative sparekatalog.

På mødet deltager foruden udvalget, den relevante direktør, centerchefen samt ledere og medarbejdere fra centeret.

Centerchefen giver indledningsvist en kort præsentation af hvad der aktuelt arbejdes med hvilke besparelsesmuligheder der arbejdes med til et administrativt sparekatalog i overensstemmelse med den udmeldte besparelsesramme for hvert af centrene. Derudover kan centerchefen komme med bemærkninger vedrørende budgetmål for 2017, budgetopfølgningen per 30. april, samt refleksioner over Bornholmer-panel-image-undersøgelsen.

Herefter vil der være tid til generel dialog mellem udvalget og centret om de konkrete spareforslag og budgetsituationen etc.

I efteråret efter budgetvedtagelsen afholdes der nye dialogmøder mellem udvalget og centeret om udmøntning af budgettet for 2017. Her drøftes det indgåede budgetforligs konsekvenser for centerets område og hvordan de politiske beslutninger indarbejdes.

Økonomiske konsekvenser

_

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

_

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

4 Ansøgning fra Hans Rømer Skolen om afkortning af skoledagen

17.02.05P00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	05-04-2016	4	
Kommunalbestyrelsen	28-04-2016	14	
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	4	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Hans Rømer Skolens bestyrelse ønsker dispensation til at afkorte skoledagens længde for alle elever i 4. til 6. klasse og specialundervisningselever på 7. til 9. klassetrin, der går i specialklasse. Dispensationen ønskes for skoleåret 2016/17. Den tid, skoledagen afkortes, ønskes i stedet anvendt som to-lærer-timer for de pågældende klasse.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at Børne- og Skoleudvalget

- a) principielt tager stilling til, om der skal gives mulighed for kortere skoledage og dermed tolærerordninger i et antal timer om ugen; eller det ønskes at fastholde folkeskolelovens intentioner om flere timer til en varieret skoledag.
- b) i forlængelse af indstilling a) beslutter, om Hans Rømer Skolens ansøgning for skoleåret 2016/17 kan imødekommes for så vidt angår specialundervisningseleverne på 7. til 9. klassetrin.
- c) på det foreliggende grundlag ikke imødekommer Hans Rømer Skolens generelle ansøgning for alle elever i mellemgruppen, det vil sige 4. til og med 6. klasse.

Børne- og Skoleudvalget, den 5. april 2016:

Margrethe Kjellberg indstiller at

Ad a) Folkeskolelovens intentioner fastholdes med den fastsatte skoledags længde for alle elever

Ad b) Ansøgningen ikke godkendt jf. indstilling a)

Ad c) Indstillingen godkendt

Morten Riis og Betina Haagensen kan ikke medvirke

Indstillingen ikke godkendt grundet stemmelighed.

Margrethe Kjellberg løfter sagen til kommunalbestyrelsens afgørelse.

Kommunalbestyrelsen den 28. april 2016: Udsat.

Servicedirektøren indstiller, at Børne- og Skoleudvalget

a) principielt tager stilling til, om der skal gives mulighed for kortere skoledage og dermed tolærerordninger i et antal timer om ugen; eller det ønskes at fastholde folkeskolelovens intentioner om flere timer til en varieret skoledag.

Såfremt der i indstilling a) gives mulighed for kortere skoledage:

- b) beslutter om Hans Rømer Skolens ansøgning for skoleåret 2016/17 kan imødekommes for de enkelte klasser:
  - a. specialklassegruppen på 7. til 9. klassetrin
  - b. 4A
  - c. 4B
  - d. 5A
  - e. 5B
  - f. 6A
  - g. 6B

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016:

Ad a) Børne- og Skoleudvalget ønsker at fastholde intentionen i Folkeskolereformen, men Børne- og Skoleudvalget ønsker at behandle de enkelte, konkrete ansøgninger om dispensation for en kortere skoledag

Morten Riis kan ikke medvirke, da han ikke er enig i intentionerne i folkeskolereformen, men vil dog gerne i videst muligt omfang støtte ansøgningerne om afkortelse af skoledagen og indførelsen af tolærerordninger.

Ad b) Ansøgningen om kortere skoledag imødekommes for skoleåret 2016/17 for følgende klassetrin: specialklassegruppen på 7. til 9. klassetrin, samt 5A og 6B begrundet i omfanget af børn med særlige behov i disse klasser

Sagsfremstilling

Skolebestyrelsen ved Hans Rømer Skolen har på sit møde den 25. februar 2016 drøftet muligheden for afkortning af skoledagens længde. Skoledagens længde er på Hans Rømer Skolen i mellemtrin og overbygning placeret mellem 07.50 og 14.50. Skolebestyrelsen vurderer, at omtrent halvdelen af skolens elever har op mod en times transporttid oven i denne skoledag. Forældre og elever oplever derfor, at det især for de svage elever og for eleverne på mellemtrinnet er meget lange dage, at eleverne er trætte sidst på dagen og at det er svært at nå fritidsinteresser efter skoletid. Skolebestyrelsen ønsker derfor dispensation til at kunne afkorte skoledagen for mellemgruppen, dvs. 4-5-6 klassetrin og specialklassegruppen på 7. til 9. klassetrin.

Dispensationen ønskes for et skoleår med virkning fra 1. august 2016.

Den tid, skoledagen afkortes, ønskes i stedet anvendt som to-lærer-timer for de pågældende klasser.

I folkeskoleloven er der fastsat en årsnorm på 1.200 timer for bh.kl.-3. klasse, 1.320 timer for 4.-6. klasse og 1.400 timer for 7.-9. klasse, der giver en skoledag på hhv. 6 timer, 6,6 timer og 7 timer ved et skoleår på 40 uger. Det er op til kommunerne selv at tilrettelægge skoledagen inden for disse rammer, men timerne skal placeres inden for normal skoletid, hvilket er mellem ca. kl. 8.00 og 16.00.

Det fremgår af folkeskolelovens § 16 b, at kommunalbestyrelsen kan godkende at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden i op til ét skoleår med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen.

Det fremgår af lovbemærkningerne til loven at: "For så vidt angår elever fra og med 4. klassetrin skal der stilles skærpede krav til behovet for to voksne i klassen, således at der alene sker en nedskalering for disse klassetrin i helt ekstraordinære tilfælde".

Muligheden kan altså anvendes generelt for klasser i indskolingen og for klasser på mellemtrin og udskoling *med helt særlige behov*. Man vil i den enkelte kommune kunne beslutte at benytte muligheden, hvis det vurderes at være den rigtige løsning for at sikre klassens trivsel og faglige udvikling. Godkendelse gives som udgangspunkt for et år ad gangen, men kan fornyes årligt, hvis det vurderes fortsat at være den rette løsning.

Det fremgår af undervisningsministeriets notat af 13. januar 2016, at der skal gives understøttende undervisning, men at omfanget ikke er nærmere fastsat. Kommunerne kan frit konvertere tid fra understøttende undervisning til mere undervisning i fagene, hvis det findes mere hensigtsmæssigt. Den understøttende undervisning kan dog ikke fuldstændig afskaffes, da det er forudsat i folkeskoleloven, at den er der, men det vil være tilstrækkeligt, hvis eleverne kun har én lektion om ugen – f.eks. til evalueringssamtaler med eleverne om deres læringsmål.

På denne baggrund er der mulighed for at give dispensation for elever med særlige behov. Det betyder i forhold til den aktuelle ansøgning fra Hans Rømer Skolen, at der *kan* gives dispensation til at specialklassegruppen på 7. til 9. klassetrin. Derimod vil det ikke på det foreliggende grundlæg være muligt at imødekomme ansøgningen for så vidt angår en generel dispensation for elever i 4. til 6. klasse (mellemgruppen) idet ansøgningen ikke specifikt er sagligt begrundet.

Generelt indstilles det, at man politisk tager stilling til om man principielt ønsker kortere skoledage inden eventuel vurdering af konkret dispensationsansøgning.

Økonomiske konsekvenser

Økonomien er uændret, idet den tid den understøttende undervisning afkortes i stedet anvendes i en to-lærer-ordning.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Den 11. marts 2016 bad administrationen bestyrelsen ved Hans Rømer Skolen om yderligere dokumentation for behovet for en afkortning af skoledagen for 4. til 6. klasse. Bestyrelsen har genbehandlet sagen den 29. marts 2016. Bestyrelsen begrunder forsat ansøgningen med, at omkring halvdelen af skolens elever på grund af distriktets størrelse har en lang transporttid.

Skolebestyrelsen ønsker at den afkortede skoledag skal bruges til at indføre to-lærer-timer i stedet.

Skolebestyrelsen mener hermed, at skolen opnår:

- Øget fleksibilitet i undervisningen, herunder
  - •
  - o Bedre muligheder for to-lærer-timer
  - Bedre muligheder for at imødekomme elevernes behov og se det enkelte barns potentiale
  - Bedre tid til sociale arrangementer
- At sikre elevernes faglige niveau inden de kommer i overbygningen

Skolebestyrelsen anbefaler derfor fortsat ansøgningen om afkortet skoledag i mellemtrinnet på Hans Rømer Skolen.

Skolechefen anbefaler ikke en imødekommelse af ansøgningen om kortere skoledage. Det anbefales at afslaget begrundes med, at bestyrelsen ikke overbevisende har dokumenteret at en kortere skoledag er nødvendig for at sikre de konkrete klassers trivsel og faglige udvikling.

Supplerende sagsfremstilling til Børne- og Skoleudvalgets møde den 7. juni 2016 Den 21. april 2016 har skolebestyrelsen ved Hans Rømer Skolen fremsendt følgende vedr. de enkelte klasser på mellemtrinnet:

Skolebestyrelsen ved Hans Rømer Skolen vil hermed dokumentere behovet for afkortet skolegang for hver af de tidligere ansøgte klasser på mellemtrinnet:

4A	Sammenlagt klasse fra dette skoleår, med elever samlet fra tre nedlagte klasser.
	Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
4B	Sammenlagt klasse fra dette skoleår, med elever samlet fra tre nedlagte klasser.
	Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
5A	Sammenlagt klasse fra dette skoleår, med elever samlet fra tre nedlagte klasser.
	Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
5B	Sammenlagt klasse fra dette skoleår, med elever samlet fra tre nedlagte klasser.
	Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
6A	Sammenlagt klasse fra dette skoleår, med elever samlet fra tre nedlagte klasser.
	Elever med særlige behov inkluderet i klassen.
6B	Sammenlagt klasse fra dette skoleår, med elever samlet fra tre nedlagte klasser.
	Elever med særlige behov inkluderet i klassen.

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 5. april 2016

1.

Uddybende argumentation for ansøgning om afkortet skoledag (MSG)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

5 Forslag til praktikordning for elever i 8. klasse

17.04.25A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	5	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Center for Skole, Kultur og Fritid har i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) og skolernes ledelser, drøftet indhold og tilrettelæggelse af det obligatoriske emne "Uddannelse og Job", ud fra et ønske om permanent at kunne tilbyde en fortsættelse – i en anden form – af den hidtidige erhvervspraktik, der bortfaldt med reformen for erhvervsuddannelser i 2014.

Der er udarbejdet et forslag, hvor UU permanent varetager denne opgave i forbindelse med en 5 dages erhvervspraktik.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- a) at undervisning i "Uddannelse og Job" for 8. klasser tilrettelægges og gennemføres som en praktikuge,
- b) at ledelse og administration varetages af UU og
- c) at merudgiften på 83.000 kr., dækkes af de afsatte kvalitetsløftsmidler på 1,8 mio. kr., der er afsat på skoleområdets fællespulje.

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016: Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

Folketingets vedtagelse af reformen om erhvervsuddannelser i 2014, betød at kommunerne som udgangspunkt ikke skal give individuel vejledning og gruppevejledning til de uddannelsesparate unge i 8. eller 9. klasse. Ændringen blev vedtaget sammen med en række andre ændringer med stor effekt for UU's opgavevaretagelse. Ved samme lejlighed reduceredes kapaciteten i kommunernes UU på årsbasis med 1 mio. kr.

Konkret betød det også, at den sædvanlige erhvervspraktik sløjfedes.

Der er fortsat flere elementer vedr. job og uddannelse i skoleforløbet, der bl.a. omfatter:

- De konkrete introduktionskurser på 5 dage i 8. klasse, hvor det er obligatorisk at deltage. Kurserne tilrettelægges og ledes af UU.
- Brobygning.
- Uddannelse og Job skal i henhold til folkeskolelovens § 7 indgå som et obligatorisk emne i undervisningen. Der er ikke tillagt et selvstændigt timetal, men indgår fx i tilknytning til undervisning i de obligatoriske fag. Undervisning i dette emne skal tilrettelægges i et samarbejde mellem skolens ledelse og UU.
- Aktiviteter knyttet til den åbne skole (jf. folkeskolelovens § 4, stk. 4).
- Valgfag, der retter sig mod arbejdskendskab.

Center for Skole, Kultur og Fritid har i samarbejde med UU og skolernes ledelser drøftet indhold og tilrettelæggelse af det obligatoriske emne "Uddannelse og Job" ud fra et ønske om permanent at kunne tilbyde en fortsættelse – i en anden form – af den hidtidige erhvervspraktik.

Forslaget handler alene om almenskolernes normalklasser, da opgaven for specialskoler og -klasser i forvejen indgår i UU's opgaver for individuel støtte til uddannelsesvalg.

Det er vurderingen, at disse individuelle tilbud og muligheder med fordel kan tilrettelægges som en samlet varetagelse af undervisningen i "Uddannelse og Job", hvor praktikken udnyttes til at sætte uddannelseskendskabet i spil. I forløbet indgår fælles forberedelse ("om at søge job eller praktikplads"), sparring og bistand til den enkelte elev i forhold til at finde praktikplads, administration, herunder forsikring samt udarbejdelse af diverse blanketter samt efterbehandling hvor alle elevernes erfaringer gøres til genstand for fælles læring om erhverv og uddannelse.

Samtidig er der en fordel i, at undervisningsopgaven varetages af UU-medarbejdere, der har et indgående kendskab til uddannelses- og arbejdsmarkedet. Det vil ikke nødvendigvis være tilfældet, hvis undervisning i emnet skulle varetages af skolernes eget personale.

Konkret vil der således være tale om en obligatorisk deltagelse i en 5 dages erhvervspraktik samt tilhørende forberedelse og efterbehandling.

Økonomiske konsekvenser

Der vil være en merudgift på 83.000 kr. som foreslås finansieret af de afsatte kvalitetsløftsmidler på 1,8 mio. kr. der er afsat på skoleområdets fællespulje, hvor der er midler der ikke er disponeret. Anvendelsen af kvalitetsløftsmidlerne i 2016 i øvrigt fremgår af tabellen nedenfor.

Projekt Lego League 10. Klasseskolen	250.000
Åben Skole og Inklusionsprojekter	1.000.000

Afledte udgifter til efter- og videreuddannelsesaktiviteter (vikardækning mv.)	450.000
Ikke disponeret til specifikt formål	100.000
I alt	1.800.000

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

<u>Til indholdsfortegnelse</u>

Åbent punkt

6 Analyserapport vedr. specialundervisning og særlige dagtilbud

17.03.22A21-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	03-05-2016	4	
Kommunalbestyrelsen	26-05-2016	3	
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	6	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Der er nu udarbejdet en rapport, som kortlægger behovet for specialtilbud, vurderer kriterier for at blive visteret til et specialtilbud samt reviderer inklusionspolitikken i Bornholms Regionskommune.

Som et resultat af analysen er der udarbejdet 11 anbefalinger. Der er indarbejdet et forslag til en tidsplan for såvel beslutningsforløbet som arbejdet med anbefalingerne.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

• rapporten med anbefalinger udsendes i høring i perioden 1. juni til 31. juli 2016 i skolebestyrelser og Handicapråd.

Børne- og Skoleudvalget, den 3. maj 2016:

Indstillingen anbefales idet den også sendes i høring i Dagtilbudsbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen den 26. maj 2016:

Returnerer til supplerende behandling i Børne- og Skoleudvalget.

Servicedirektøren indstiller,

- at rapporten og den videre proces drøftes
- at rapporten udsendes til kommentering i skolebestyrelser og Handicapråd med frist 9. september 2016 med henblik på Børne- og Skoleudvalgets afklaring af det videre arbejde på mødet 27. september 2016, idet det præciseres, at arbejdsgruppens første anbefaling vedr. specialbørnehaven Mælkebøtten udgår

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016: Udsat.

Sagsfremstilling

Med budgetforliget for 2016 igangsættes et analysearbejde, der skal kortlægge behovet for specialtilbud, vurdere kriterier for at blive visteret til et specialtilbud samt revidere inklusionspolitikken i Bornholms Regionskommune. Arbejdet skal kobles til kommunalbestyrelsens kommende sag om den samlede indsats for specialtilbud på børneområdet herunder mulighederne for en tilpasning af området. I arbejdet er indbygget en ambition om, at kompetencerne i specialtilbuddene skal virke på hele øen, sådan at specialviden kan bruges bredt, også i de almene tilbud.

Arbejdet har været opdelt i to faser. Fase 1, der er afsluttet, vedrørte belysning af en mulig samdrift af Kildebakken og det særlige dagtilbud Mælkebøtten, idet en afklaring af dette forhold har afgørende betydning for fase 2.

Fase 2 vedrører en plan for udviklingen af opgaverne med specialundervisning/dagtilbud, herunder visitationskriterier, og en revision af Politikken for Inkluderende Læringsmiljøer.

Med vedlagte rapport af 19. april 2016 er der tilvejebragt et materiale, der gennemgår fremtidsperspektiverne for de forskellige målgrupper og de eksisterende tilbud. Med dette udgangspunkt er der udarbejdet forslag til fremtidig indsats med tilhørende mål. I konsekvens heraf er der udarbejdet udkast til en revision af kommunens Politik for inkluderende læringsmiljøer.

I udkastet til Politik for Inkluderende Læringsmiljøer er der foretaget en ajourføring samtidigt med, at kommunens overordnede inkluderende målsætning om at gøre det specielle alment er fastholdt.

Arbejdsgruppens konkrete anbefalinger kan sammenfattes til:

- Der etableres et dagtilbud på Kildebakken for den snævre målgruppe, som i dag er indskrevet i specialbørnehaven Mælkebøtten
- Kompetencen til afgørelse om indskrivning og udskrivning i Heldagsskolen og Dybdalskolen tillægges lederen af almenskolen med tilhørende regelsæt for visitationsprocesserne.
- Almenskolernes budget øges med et beløb, svarende til det variable beløb der er afsat til drift af Heldagsskolen og Dybdal.
- Kildebakken og DASK fortsætter på nuværende driftsgrundlag
- Der gennemføres en vurdering af elevernes undervisningsmæssige udbytte af specialskoletilbuddene og de særlige specialundervisningstilbud hver 3. måned.
- Der udarbejdes systematiske krav til og vilkår for inklusionsarbejdet på almenskolerne på alle niveauer (ledelse – team – elev)
- Øget niveau for kursus i inklusionsrelevante emner, herunder LP-modellen.
- Udarbejdelse af skærpet grundlag for monitorering af almenskolerne.
- At politik for inkluderende læringsmiljø revideres
- Måltal fastsættes som beskrevet i afsnit 5
- Ansvaret for samordning af særlige undervisningstilbud for 13-18 årige henlægges til Ungdomsskolen.

Der er udarbejdet en tidsplan, som muliggør at forslagene vedr. undervisningsområdet kan indgå i planlægningen og tilrettelæggelse af skoleåret 2017/18.

Der er ikke udarbejdet konkret forslag til tidsplan for flytning af specialdagtilbuddet til Kildebakken.

Økonomiske konsekvenser

Flytning af specialdagtilbuddet fra nuværende placering til Kildebakken er tidligere beregnet til at medføre en anlægsudgift på 0,7 mio. kr. samt en driftsbesparelse på 3,5 mio. kr., når der er taget højde for en merudgift i de almene dagtilbud til specialfaglige ressourcer.

De øvrige økonomiske konsekvenser af forslagene er udgiftsneutrale, idet der er tale om budgetmæssige omflytninger fra specialtilbud til almenskolerne.

Det forventede vigende elevtal på Kildebakken forudsættes at svare til den forventede andel demografireduktion i undervisningsområdets samlede ramme.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

I forligsteksten for budget 2017 vedtog kommunalbestyrelsen, at der "i gangsættes et analysearbejde, der skal kortlægge behovet for specialtilbud, vurdere kriterier for at blive visteret til et specialtilbud samt revidere inklusionspolitikken i Bornholms Regionskommune. Arbejdet skal kobles til kommunalbestyrelsens kommende sag om den samlede indsats for specialtilbud på børneområdet, herunder mulighederne for en tilpasning af området. I arbejdet er indbygget en ambition om, at kompetencerne i specialtilbuddene skal virke på hele øen, sådan at specialviden kan bruges bredt, også i de almene tilbud."

Forligsteksten er uddybet i kommissorium og godkendt af Børne- og Skoleudvalget den 27. oktober 2015.

Arbejdsgruppens anbefalinger, som er fremhævet i sagsfremstillingen og uddybet i bilaget og i den øvrige analyse, er en besvarelse af kommissoriet med konkrete forslag til ændringer i opgaveløsningen strukturelt, styrings- og holdningsmæssigt.

Den administrative indstilling er, at arbejdsgruppens anbefalinger gennemføres som beskrevet, og at de udsendes i relevant høring forud for endelig beslutning i kommunalbestyrelsen i september 2016.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til udvalgsmødet 7. juni 2016

På kommunalbestyrelsesmødet den 26. maj 2016 (punkt 10) blev det besluttet, at Mælkebøtten bevares, og at de i budget 2016 indlagte besparelser med relation til arbejdet med specialtilbud afklares i forbindelse med budget 2017.

Arbejdsgruppens anbefaling 1 vedr. flytning af specialbørnehaven fra Mælkebøtten til Kildebakken referer til netop det forhold som kommunalbestyrelsen nu har taget stilling til, hvorfor denne anbefaling udgår i det videre arbejde med udvikling af specialundervisningsopgaven.

Arbejdsgruppens øvrige anbefalinger (nr. 2 – 11) omhandler forslag til ændringer i kommunens løsning af specialundervisningsopgaven for så vidt angår:

- visitationskompetence (anbefaling nr. 2)
- budgettildeling (anbefaling nr. 3)
- opfølgning på udbytte (anbefaling nr. 5)
- forventninger til indholdet i almenskolernes opgavevaretagelse (anbefaling nr. 6, 7 og 8)
- politikken for inkluderende læringsmiljøer (nr. 9 og 10)
- forankringen af erhvervsklassen (nr. 11)

Det foreslås at rapporten og anbefalingerne sendes til kommentering i skolebestyrelser og Handicapråd frem til 9. september 2016 med henblik på at give input til Børne- og Skoleudvalgets stillingtagen til det videre arbejde med at sikre den bedst mulige opgavevaretagelse af undervisningstilbud til børn med specielle behov på Bornholm på udvalgsmødet den 27. september 2016.

1.

Rapport vedr. specialundervisning og særlige dagtilbud (PDF)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

7 Budget og mål 2017 - Børne- og Skoleudvalget

00.30.02G01-0016

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	7	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Udvalgenes arbejde med mål er en del af budgetprocessen. Som processen for budget 2016, skal udvalgene diskutere nye delmål for 2017 til videre behandling i Kommunalbestyrelsens budgetforhandlinger. Udvalgene skal endvidere drøfte behov for justering af de langsigtede mål.

Detaljerede oplæg til nye mål og delmål er vedlagt som bilag til dagsordenspunktet.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- a) at udvalget drøfter oplæg til delmål og langsigtede mål
- b) at udvalget godkender delmål med henblik på videre behandling i Kommunalbestyrelsens behandling af budget 2017

Børne- og Skoleudvalget den 7. juni 2016:

ad a) drøftet

ad b) godkendt med enkelte præciseringer

Sagsfremstilling

De enkelte udvalg har ansvar for at sætte retning for udviklingen af de politikområder, de har som ansvarsområder. Dette skal ske i respekt for tidligere beslutninger og for kommunalbestyrelsens visioner og ønsker for Bornholms udvikling. På udvalgsmødet i maj blev der orienteret om status på delmålene for 2016 indenfor udvalgets område, samt drøftet behov for justeringer af delmål for 2016 og lavet indledende drøftelser af delmål for 2017.

I forlængelse af udvalgenes langsigtede (4-årige) mål, der blev vedtaget i forbindelse med budget 2016, skal udvalget nu drøfte mål og delmål for budgetåret 2017.

Udvalgets drøftelser til mål og delmål for budget 2016 skal tage udgangspunkt i:

- 1. Drøftelser fra udvalgsmødet i maj
- 2. Budgetdialogmøder med centrene
- 3. Evt. henvendelser om tværgående delmål fra andre udvalg

Nedenfor følger et overblik over forslag til udvalgets årlige mål, de dertilhørende delmål og hvorledes disse knytter sig til udvalgets langsigtede mål. For mere detaljerede beskrivelser af mål og delmål henvises der til bilag.

Flere børn og familiers vanskeligheder afhjælpes så tidligt som muligt i almensystemet, således at andelen af 0-18årige med en ny social sag er reduceret med 2,5 % i 2017 og med 5 % i 2022		Ved udgangen af 2017 gennemsnitsalderen fo tilgået sag i Myndighed tilsyn (§ 50 undersøgel faldet	or en d og	2017: Der foretages en beregning af gennemsnitsalderen for tilgåede sager. Målet er, at gennemsnitsalderen i 2017 viser en faldende tendens. Målingen foretages i januar 2018.	
				al være en naturlig del af elevernes læring. al være et naturligt værktøj i skole -hjem	
	,_			arbejdet.	
	''	(opg		erne skal primært udarbejde produktioner	
				(opgaver) digitalt, idet eleverne lærer at vælge det rette redskab til den rette opgave.	
				Mindst 80 % skal være god til at læse i de nationale	
Alle børn skal lære så meget de kan (Tema I: den nye bornholmske folkeskole)		elever skal blive så ige til læsning som de	Iæse klass I 20: Måle And år fo And klass svin	ultaterne fra 2014/15 viser at andelen af gode ere svinger mellem 61 og 74 % alt efter hvilket setrin der måles på. 15/16 ligger niveauet mellem 53 og 67 %. et er at resultaterne i 2016/17 er bedre. elen af de allerdygtigste elever i læsning skal stige	

I 2015/16 svarer niveauet til billedet i 2014/15. Målet for 2016/17 er at niveauet er bedre. Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale tests for læsning skal reduceres år for år. Mellem 13 og 19 % af eleverne har dårlige resultater i læsning. Der kan ikke konstateres nogen entydig udvikling fra 2013/14 til 2014/15 eller 2015/16. Målet for 2016/17 er at færre end i skoleåret 2015/16 har dårlige læseresultater. Der udarbejdes en konkret handleplan for de elever, der har vanskeligheder i testen - Alle elever udfordres på deres niveau - Opfølgningen skal kunne ses direkte i den enkeltes elevplan. Der skal i løbet af skoleåret 2016/17 udarbejdes en statistisk måling af progressionen. Mindst 80 % skal være god til at regne i de nationale Resultaterne fra 2014/15 viser at andelen af elever med gode matematikresultater svinger mellem 65 og 75 % alt efter hvilket klassetrin der måles på. I 2015/16 er andelen for 6. klasserne faldet til 52 %. Resultaterne for 3. klasserne foreligger endnu ikke. Målet er at resultaterne i 2016/17 er bedre. Andelen af de allerdygtigste elever i matematik skal stige år for år Andelen af de allerdygtigste til matematik ligger Alle elever skal blive så mellem 2-5 %. Der kan ikke konstateres nogen entydig dygtige til matematik som udvikling fra 2013/14 til 2014/15 eller 2015/16 de kan. Målet for 2016/17 er at niveauet er bedre. Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale tests for matematik skal reduceres år for år. Udviklingen fra 2013/14 til 2014/15 viser, at for 3. klasserne er der en halvering fra 22 % til 11 % af eleverne, der har dårlige resultater i matematik. For 6. klasserne er andelen uændret 22 % med dårlige resultater. 3. klasses resultaterne i 2015/16 foreligger endnu ikke, men andelen i 6. klasserne steget fra 22 % til 28 %. Målet for 2016/17 er at færre end i skoleåret 2015/16 har dårlige matematik resultater.

		Der udarbejdes en konkret handleplan for de elever, der har vanskeligheder i testen - Alle elever udfordres på deres niveau
		- Opfølgningen skal kunne ses direkte i den enkeltes elevplan
		Der skal i løbet af skoleåret 2016/17 udarbejdes en statistisk måling af progressionen.
	Indskrivning til folkeskolen	Oprindeligt mål: Målet er, at der ved skolestart på trods af en ændret skolestruktur 2015 fortsat er 76,4 % af eleverne der vælger folkeskolen frem for en fri grundskole. Det langsigtede mål er, at 85% vælger folkeskolen ved skoleindskrivningen til skoleåret 2017/18 pr. 31. januar 2017.
		Nyt forslag til mål: Målet er, at 70 % vælger folkeskolen ved indskrivningen til børnehaveklasserne skoleåret 2017/18 opgjort december 2017. Det langsigtede mål er, at 85 % vælger folkeskolen ved skoleindskrivningen
	Bornholm i skolen	Den enkelte skole udarbejder handleplaner for at inddrage bornholmske kendetegn i undervisningen. Handleplanerne forelægges til orientering for Børneog Skoleudvalget inden udgangen af marts 2017
	En mangfoldig, inkluderende skole betyder at både fagligt udfordrede og fagligt stærke skal opleve at de gør fremskridt både fagligt og trivselsmæssigt	Den enkelte medarbejder og de enkelte team arbejder ud fra et inkluderende perspektiv.
		Dagtilbud og skole skaber fælles forståelse omkring pædagogik, faglighed og politikker, så der sikres en rød tråd i barnets liv
		De enkelte team reflekterer systematisk over egen praksis og organisering i forhold til inklusionsopgaven og handler derefter
		Andelen af ekskluderede til specialtilbud er dalende i forhold til året før
Alle Børn skal lære så meget de kan (Tema II: "En folkeskole for alle")		Unge i specialtilbud tager som udgangspunkt afgangsprøve i alle fag PPR understøtter inklusionsopgaven i almenområdet
		Alle børn skal opleve en god overgang fra dagtilbud til skole og fra skole til ungdomsuddannelse Alle elever trives, så de lærer så meget de kan i forhold
	Elevernes trivsel skal øges	til deres potentiale og føler sig som en del af læringsfællesskabet
		Skolerne fremsender en handleplan for forbedring af trivslen, der forelægges Børne- og Skoleudvalget til orientering inden udgangen af marts 2017

Økonomiske konsekvenser

_

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

_

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 7. juni 2016

1.

Center for Børn og Famile (DOCX)

2.

BSU delmål Tema I for 2017 (2) (DOCX)

3.

BSU delmål Tema II 2017 (2) (DOCX)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

8 Orientering om resultat af fravalgsprocedure frokostordning i dagtilbud

28.09.20G01-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	8	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget

Resumé

Jf. Dagtilbudsloven skal kommunerne tilbyde børn i dagtilbud et sundt frokostmåltid. Forældre i kommunale og selvejende dagtilbud skal hvert 2. år, have mulighed for at fravælge tilbuddet om frokostmåltidet. Ved det nyligt afholdte valg, har flere dagtilbud nu ønsket at praktisere ordningen.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- a) at orienteringen tages til efterretning
- b) at der udarbejdes en anlægssag til politisk behandling i august og september 2016

Børne- og Skoleudvalget, den 6. juni 2016: Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

Ifølge dagtilbudslovens § 16a og b ser det hvert 2. år muligt for forældre at fravælge frokostordning i kommunale og selvejende dagtilbud. Der er afholdt valg i BRKs kommunale dagtilbud i perioden 9. til 20. maj. Her har forældrene i Trilobitten, Søstjernen, Skatteøen og Klemensker- og Hasle børnehuse valgt frokostordningen til. Det samme gør sig gældende for Trinbrættet, Nexø- og Svaneke børnehuse, der alle tidligere har praktiseret ordningen.

Ordningen vil blive gennemført efter principperne i mad- og måltidspolitikken "Appetitvækkeren". Driftsudgifter til frokostordning finansieres alene gennem forældrebetaling. Appetitvækkeren er senest godkendt af Børne- og Skoleudvalget i april 2014 og skal genbehandles i foråret 2017.

Politikken har til formål at skabe rammen om en sund og livsglad madkultur, hvor sanselighed og madglæde er grundlæggende faktorer, for den mad børnene tilbyde i dagpleje, vuggestue og børnehave. Der tages højde for de nationale kostråd og den lokale beslutning om, at al mad skal laves fra bunden, indeholde så mange grove grøntsager som muligt og have min. 60 % økologi. Basis for frokostmåltidet er, ifølge Appetitvækkeren, at maden produceres i det enkelte børnehus af en medarbejder, der er ansat til formålet.

I de dagtilbud, der ikke tidligere har praktiseret ordningen og som ikke har fravalgt frokostordningen ved dette valg, er det nødvendigt at gennemgå køkkenerne m.h.p. at etablere produktionskøkkener. Denne proces er igangsat i samarbejde med Center for Ejendomme og Drift og Fødevarestyrelsen. Processen og de økonomiske anlægskonsekvenser forventes færdige med udgangen af juli måned.

Økonomiske konsekvenser

Jf. "Appetitvækkeren" som det nuværende lokale, politiske niveau for udmøntning af frokostordning i dagtilbud vil der skulle etableres en række anlæg i de pågældende dagtilbud, som er under afklaring. Såfremt de pågældende anlæg for produktion i det enkelte dagtilbud ikke gennemføres, vil "Appetitvækkeren" skulle revideres med henblik på at levere frokostordningen på anden vis med produktion og levering udefra. Afstemningen i dagtilbuddene er dog baseret på tilbuddet som beskrevet i "Appetitvækkeren", hvorfor det i så fald anbefales at gentage afstemningen inden iværksættelse.

Ved økonomiaftalen i 2010 blev der givet 400 mio. kr. til kommunerne i forbindelse med indførelsen af de obligatoriske madordninger, Bornholms Regionskommunes andel i disse midler var 3,1 mio. kr. Efter budgetforliget i 2009 var der samlet afsat 4.328.004 til formålet. I årene 2011 til 2013 bruges en del af puljen til etablering af de nuværende produktionskøkkener og i 2013 overføres restbeløbet på 2.700.000 kr. til Nyt liv i Vang Granitbrud. Dermed er der ikke længere puljemidler afsat til formålet.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 7. juni 2016

1.

Appetitvækkeren mad og måltidspolitik 2017-2018 (PDF)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

9 Konkret udmøntning af tidligere vedtagne budgetreduktioner

00.30.02Ø00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	03-05-2016	10	
Handicaprådet	17-05-2016	7	
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	9	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Som et led i budgetprocessen for 2017 er det besluttet at ikke-udmøntede besparelser behandles separat i fagudvalgene. Børne- og Skoleudvalget har bedt administrationen om at komme med forslag til udmøntning af i alt 4,2 mio. kr. i 2017 stigende til 4,5 mio.kr. i overslagsårene på bevilling 12 Børn og Familie.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

• at forslag til udmøntning af besparelsestrapperne sendes i høring i Handicaprådet

Børne- og Skoleudvalget, den 3. maj 2016:

Indstillingen godkendt. Morten Riis og Bente Johansen kan ikke medvirke, idet de ikke ønsker at tage de endnu ikke udmøntede besparelser på Børne- og Ungeområdet.

Servicedirektøren indstiller,

at forslag til udmøntning af besparelsestrapperne godkendes

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016:

Indstillingen godkendt. Bente Johansen og Morten Riis kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Børne- og Skoleudvalget behandlede på mødet den 5. april 2016 udmøntning af tidligere vedtagne budgetreduktioner og besluttede, at der administrativt skal udarbejdes forslag til konkret udmøntning af besparelser indenfor bevilling 12 Børne og Familie til behandling i maj 2016.

I nedenstående skema fremgår besparelsestrapperne på bevilling 12 Børn og Familie og de ikke-udmøntede besparelser for 2017 m.fl.

Litra	Trapper på vedtagne besparelser	Vedtaget i budget	1.00	00 kr., 2016-рі	riser	Ej udmøntet endnu
		J	2017	2018	2019	2017
a)	Børn og ungeområdet - rammebesparelse og best-case	2015/2014	-6.939	-6.939	-6.939	-3.468
b)	BSU05 - Samling af de sociale udførertilbud	2015	-774	-1.032	-1.032	-774
	Total		-7.713	-7.971	-7.971	-4.242

Administrativt er der foregået en detaljeret gennemgang af samtlige af centrets udgiftsområder på bevilling 12 Børn og Familie. Samlet set vurderes det, at det ikke er muligt at indhente de endnu ikke udmøntede besparelser gennem yderligere reduktioner der, uden at det vil medføre et øget udgiftsniveau på både kortere og længere sigt.

Udførertilbuddene er igennem de sidste par år beskåret som led i budgetprocesserne, hvilket har medført et massivt pres på de enkelte tilbud, med øget ventetid til følge. De afsatte ressourcer er nu så begrænsede, at det er en klar vurdering, at yderligere reduktioner i udførertilbuddene vil medføre langt højere udgifter til mere indgribende foranstaltninger. Således melder både PPR- og socialpsykologerne om en ventetid på 3-4 mdr. og op til et år på udarbejdelse af forældreevneundersøgelser. Det sidste forhold medfører, at akutte foranstaltninger løber længere end nødvendigt af hensyn til barnets tarv. For familiebehandlerne generelt og Børne- og Familiehuset ses samme billede med en ventetid på 3-6 mdr. Konsekvenserne er ud over de tidligere nævnte også til ulempe for børn og deres familier.

Myndighed har som led i budgetprocessen for 2016 fået tilført midler til et reduceret sagsantal pr. sagsbehandler og implementering af bl.a. normaliseringsperspektivet, indsatstrappen og opfølgningsprincippet. De nye sagsbehandlere gennemgår et intensivt oplæringsforløb og inden udgangen af 2016 vil alle sagsbehandlerne have gennemført undervisning i de nye principper, ligesom principperne vil være fuldt implementeret

Centrets klare vurderinger er, at en reduktion i udførertilbuddene eller Myndighed vil medføre et øget udgiftsniveau på dyrere foranstaltninger over tid, hvorved en besparelse i praksis vil medføre merudgifter. Derfor peger centret på en yderligere reduktion i budgettet til anbringelser og aflastning. Dette med baggrund i en antagelse om at effekten af sagsbehandlernes arbejde med de nye principper i praksis muligvis vil kunne slå igennem på disse foranstaltningstyper i 2017 m.fl. Centret forventer at en øget inddragelse af netværket, øget brug af netværksanbringelser, hyppigere opfølgninger og et øget fokus på tidlig indsats på kortere eller længere sigt vil kunne aflæses i antallet af børn med mere indgribende foranstaltninger.

Besparelsen som følge af en sammenlægning af de sociale udførertilbud er ikke gennemført på grund af, at der ikke er fundet egnede lokaler. Børne- og Skoleudvalget har, på trods heraf, ønsket forslag til udmøntning af besparelsen, og den er derfor indregnet i det samlede forslag. Der gøres opmærksom på, at såfremt besparelsen udmøntes, vil den ikke kunne indgå i fremtidige besparelsesforslag.

Budgetoverholdelse er altid et hovedfokusområde for centeret. Der vil være forbundet en vis risiko ved besparelserne, som de er beskrevet ovenfor. Endvidere medfører besparelsen vedvarende serviceforringelser på området for indgribende foranstaltninger, dog uden at det kan præciseres på de respektive foranstaltningstyper. Det forudsættes derfor, at der fortsat er stram styring, det nuværende anbringelsesgrundlag og principperne fra det såkaldte paradigmeskift fastholdes.

Den opdaterede analyse af tekniske besparelsespotentialer på børneområdet viser at det tekniske besparelsespotentiale i forhold til sammenligningskommunerne er reduceret fra 15.9 mio.kr. i 2014 til 3,9 mio. kr. i 2015. Der er i 2015 beregnet et teknisk besparelsespotentiale på 8,7 mio. kr. der vedrører PPR og særlige dagtilbud (Mælkebøtten). Ses der bort fra disse to områder, er kommunernes udgiftsniveau i 2015 4,8 mio. kr. lavere end i sammenligningskommunerne.

Økonomiske konsekvenser

En reduktion med 6,1 pct. på de indgribende foranstaltninger i 2017 vil medføre en besparelse på 4,2 mio. kr. stigende til 4,5 mio. kr. i 2018 og frem.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til høring i Handicaprådet den 17. maj 2016

Handicaprådet, den 17. maj 2016:

Handicaprådet ser med bekymring på, at udførertilbuddene igennem de sidste par år er

beskåret som led i budgetprocesserne, hvilket har medført et massivt pres på de enkelte tilbud.

Herudover har Handicaprådet noteret sig, at besparelser et sted fører til øget pres et andet sted på social- og sundhedsområdet.

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 3. maj 2016

1.

Tekniske besparelsespotentialer på børne og ungeområdet (DOCX)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

10 Vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område - udsatte børn og unge og børn og unge med handicap

27.24.00P23-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	01-03-2016	3	
Økonomi- og Planudvalget	15-03-2016	10	
Kommunalbestyrelsen	31-03-2016	7	
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	10	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller Økonomi- og Planudvalget indstiller Kommunalbestyrelsen beslutter Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

I forbindelse med vedtagelse af budget 2016 blev det besluttet, at udarbejde servicestandarder for børne- og ungeområdet. Servicestandarderne er baseret på,

Servicelovens kapitler om støtte til børn og unge og vil blandt andet medvirke til at afstemme forventninger.

Den vedtagne besparelse i forbindelse med brug af servicestandarder er effektueret, men servicestandarder som arbejdsredskab vil blive implementeret i løbet af det kommende år og vil blive suppleret med ydelsesbeskrivelser.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

 at vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område på børneområdet sendes i høring i Handicaprådet

Børne- og Skoleudvalget, den 1. marts 2016: Indstillingen anbefales.

Servicedirektøren indstiller,

- a) at vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område på børneområdet sendes i høring i Handicaprådet
- b) at Børne- og Skoleudvalget bemyndiges til at foretage den endelige godkendelse af servicestandarderne og efterfølgende udarbejdelse af ydelsesbeskrivelser.

Økonomi- og Planudvalget den 15. marts 2016:

Ad a) Anbefales.

Ad b) Anbefales.

Kommunalbestyrelsen den 31. marts 2016:

Ad a) Godkendt, idet det udsendes i bred høring.

Ad b) Godkendt.

Servicedirektøren indstiller,

- at vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område på børneområdet godkendes
- at der efterfølgende udarbejdes ydelsesbeskrivelser i alle udførerfunktioner

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016:

Indstillingen godkendt med en enkelt præcisering.

Sagsfremstilling

I 2015 gennemførtes en analyse af det udsatte børneområde af blandt andet eksterne konsulenter. Analysen havde til formål at afdække evt. besparelsespotentiale indenfor bevillingen Børn og Familie. De eksterne konsulenter pegede blandt andet på, at udarbejdelse af servicestandarder og efterfølgende ydelsesbeskrivelser indebar et besparelsespotentiale, hvorfor kommunalbestyrelsen til budget 2016 indarbejdede en besparelse på 0,5 mio. kr. på implementering af servicestandarder og 0,25 mio. kr. på implementering af ydelsesbeskrivelser i udførerfunktionerne.

Vedlagte servicestandarder er udarbejdet på baggrund af Servicelovens kapitel 11 og 12, der omhandler særlig støtte til børn og unge. Serviceloven er en rammelovgivning, der giver kommunerne et vist råderum i.f.t. at fastsætte eget serviceniveau. På den anden side er børneområdet, qua de sidste års opstramninger indenfor lovgivningen på børneområdet, også detailreguleret, hvilket i nogen henseender er hæmmende for fastlæggelse af et tydeligt kommunalt serviceniveau. Der er ikke et lovmæssigt krav om fastlæggelse af et kommunalt serviceniveau på børneområdet, dog afstemmer et tydeligt angivet serviceniveau, der er kendt af borgere, det politiske niveau og det administrative niveau, forventningerne.

Implementering af servicestandarder har bl.a. 3 formål:

- Servicebeskrivelser ekspliciterer og tydeliggør det besluttede serviceniveau og reducerer den tid, der bruges som følge af manglende forventningsafstemning, herunder bidrager til at minimere presset fra udførerområdet
- Et tydeligt angivet serviceniveau understøtter, at det aktuelt politisk fastsatte serviceniveau reelt efterleves
- Et håndtag til at skrue ned for eller op for serviceniveauet i forhold til det besluttede og aktuelt gældende

Vedlagte servicestandarder omsætter lovgivningen til lokale forhold, beskriver formålet med og indholdet i foranstaltningen. Herudover beskrives målgruppe og omfanget af indsatsen samt hvordan den tildeles. Afslutningsvis henvises til den konkrete paragraf i serviceloven, til henvisende paragraffer, vejledninger og bekendtgørelser samt i nogle tilfælde til Ankestyrelsens principafgørelser. Der er i arbejdet med udarbejdelse af servicestandarderne lagt vægt på at indarbejde både besparelsen og de ændrede vilkår for opfølgning på de enkelte sager.

Implementeringsplan:

Da Servicestandarderne forventes at blive et vigtigt redskab i arbejdet både i Myndighed og udførerfunktionerne, er det væsentligt, at der afsættes tid til implementering. Herefter forventes udførerfunktionerne at udarbejde ydelsesbeskrivelser på baggrund af det politisk fastlagte serviceniveau. Ydelsesbeskrivelserne indarbejdes efterfølgende i servicestandarderne, som derefter genbehandles politisk primo 2017.

Servicestandarder sendes i høring af KB	Marts 2016
Høring i Handicaprådet	18. april 2016
Servicestandarder godkendes i KB	Maj 2016
Implementering i Myndighed og udfører funktioner	Juni - August 2016
Udarbejdelse af ydelsesbeskrivelser i alle udførerfunktioner	August – oktober 2016
Revision af servicestandarder	November 2016 – Januar 2017
Politisk genbehandling	Marts 2017

Økonomiske konsekvenser

Ingen ud over de allerede implementerede besparelser i budget 2016

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

9. marts 2016

Det er supplerende indstillet, at Børne- og Skoleudvalget bemyndiges til at foretage den videre behandling og endelige godkendelse af servicestandarderne og efterfølgende ydelsesbeskrivelser efter høringsperiodens udløb. Dette er i overensstemmelse med bestemmelserne i styrelsesvedtægten og den praksis, der i øvrigt er i regionskommunen for fastsættelse af kvalitetsstandarder på fx servicelovens område.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse den 7. juni 2016

Kataloget for vejledende serviceniveau indenfor servicelovens område på børneområdet har været sendt i høring i perioden 8. april til 13. maj 2016 hos Dagtilbudsbestyrelsen, skolebestyrelserne og Handicaprådet samt i bred offentlig høring ved annoncering i Rytterknægten den 13. april og via regionskommunens hjemmeside. Der er kommet høringssvar fra: Handicaprådet, Center-MED for Børn og Familie, skolebestyrelsen ved Kildebakken, skolebestyrelsen ved Heldagsskolen, skolebestyrelsen ved Ungdomsskolen, skolebestyrelsen ved Rønneskolen og Radikale Venstre.

Overordnet set gives der i høringssvarene udtryk for tilfredshed med, at nedskrevne servicestandarder skaber overblik over samt synliggør lovgivningens rammer for indsatser over for udsatte børn samt børn og unge med handicap. Det nævnes også som positivt, at det nu bliver tydeliggjort, hvordan forskellige former for hjælp og støtte konkret udmøntes på Bornholm, da det vil gøre forventningsafstemning nemmere.

Det fremhæves også, at der fortsat er stort behov for at have fokus på forebyggende indsatser og udvikling af disse. I flere høringssvar pointeres væsentligheden af at reagere i tide samt i tilstrækkelig grad, når forebyggende indsatser ikke er nok. Bekymringspunkterne i høringssvarene vedrører endvidere den medførte budgetreduktion på 500.000 kr. samt nedlæggelse af specifikke forebyggende indsatser.

Samtlige høringssvar med kommentarer fra Center for Børn og Familie fremgår af bilaget.

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 1. marts 2016

1.

Servicestandarder Børn og Unge (DOCX)
Bilag til Børne- og Skoleudvalget 7. juni 2016

2.

Samlet høringssvar (DOCX)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

11 Opfølgning på nøgleelementer på det udsatte børneområde

00.30.10Ø00-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	11	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Resumé

Afrapportering af nøgleelementer vedrørende børne- og ungeområdet pr. 30. april 2016.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

• at afrapporteringen tages til efterretning

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Med baggrund i den administrative budgetopfølgning pr. 30. april 2016 er udarbejdet en afrapportering der mere detaljeret beskriver de enkelte nøgleelementerne for børne- og ungeområdet. For bevilling 12 Børn og Familier forventes samlet set et merforbrug på 2,9 mio. kr. i 2016, svarende til 1,9 % af det korrigerede budget ekskl. overførsler

For nøgleelementerne er det tydeliggjort, hvad der er egentlige mål og nøgletal for de enkelte indsatser samt hvilke handlinger, der er iværksat for at indfri målene. Status vedrørende de enkelte nøgleelementer tilkendegives ved lyssignalfarver, og i det tilfælde at de ikke er grønne, tilknyttes der i dagsordenen en kommentar til dette. Statusvurderingen (farverne) er i forhold til målene for 2016 og pr. 30. april 2016, og dermed ikke en vurdering for 2017.

Farverne skal forstås på følgende måde:

Grøn: Planlægning, indsats og målindfrielse er i kadence som forudsat i de politiske beslutninger.

Gul: Planlægning og indsats er i gang, men der udestår forskellige afklaringer, der vil kunne bidrage til at bringe nøgleelementet i grøn.

Rød: Der udestår fortsat planlægning og tilrettelæggelse af indsatser før nøgleelementet kan siges at være tilstrækkeligt planlagt til at bringes gul.

Af særlige forhold i afrapporteringen for april 2016 skal nævnes følgende:

Følgende indsatser er i "grøn":

- Arbejdet med konkrete anbefalinger på baggrund af analysen af børne- og ungeområdet
- Myndighed/administration
- Udførerdel
- Løvstikken
- Aflastninger
- Merudgiftsydelser
- Tabt arbejdsfortjeneste

Følgende indsatser er i "rød":

Anbringelser:

- Plejefamilier
- Opholdssteder
- Døgninstitutioner
- Sikrede afdelinger

Som helhed ses et øget pres på økonomien på de mere foregribende foranstaltninger, særligt anbringelserne. For nuværende sikres balancen i 2016 ved mindreforbrug på primært konto 6.

Merforbruget kan ikke relateres til en øget aktivitet eller ændret serviceniveau, for så vidt angår de forebyggende foranstaltninger.

Til trods for et faldende børnetal og det store fokus centret har på de forebyggende visiterede indsatser, ses ikke en reduktion i antallet af komplicerede sager med stor tyngde. Generelt ser centret en stigning i antallet af anbragte børn og unge, hvilket i visse sager kan hænge sammen med, at hidtidigt iværksatte forebyggende foranstaltninger ikke længere er tilstrækkelige. Det drejer sig både om dyre anbringelser i opholdssteder/ døgninstitutioner/ sikrede afdelinger men også anbringelser af børn og unge i familiepleje.

Udførertilbuddene er igennem de sidste par år beskåret som led i budgetprocesserne, hvilket har medført et massivt pres på de enkelte tilbud, med øget ventetid til følge. De afsatte ressourcer er nu så begrænsede, at det er en klar vurdering, at yderligere reduktioner i udførertilbuddene medfører langt højere udgifter til mere indgribende foranstaltninger.

Dertil er der tegn på at de seneste års besparelser på børneområdet, har nedbragt budgetrammer til et niveau hvor der indenfor lovens rammer og det nuværende serviceniveau kan ikke kan udgiftsreduceres yderligere.

Ses der isoleret på anbringelserne og de forebyggende foranstaltninger mm., ses et fald i udgifterne på mere end 41 mio. kr. fra 2010 til 2015 opgjort i 2016 p/l. Dette underbygges af den seneste ajourføring af

de tekniske besparelsespotentialer på børne- og familieområdet, hvor Bornholm ligger på niveau med de sammenlignelige kommuner.

I det kommende budgetår er indlagt yderligere en betragtelig budgetreduktion. Gennemføres denne med nuværende serviceniveau vurderes budgetoverholdelse forbundet med betydelig usikkerhed.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 7. juni 2016

1.

Afrapportering af nøgleelementer pr. 30. april 2016 (PDF)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

12 Budgetopfølgning pr. 30. april 2016, Børne- og Skoleudvalget

00.30.14G01-0051

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	12	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller Økonomi- og Planudvalget indstiller Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Budgetopfølgningen pr. 30. april viser på Børne- og Skoleudvalgets områder et forventet regnskab, der udviser et merforbrug på 1,9 mio. kr. på den overførbare bevilling i 2016, heraf skal 3 skal 1,1 mio. kr. tilføres de likvide midler vedr. den midlertidige overgangsordning på skoleområdet i forbindelse med demografikorrektion af budget 2016. Set under et er der fra 2015 overført et overskud på 26,0 mio. kr., dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 24,1 mio. kr., netto 23,0 mio. kr. når der tages højde for flytning af midler vedr. skolernes iPadprojekt og vedr. overgangsordningen i forbindelse med demografikorrektionen af budget 2016.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et merforbrug på 0,1 mio. kr. i 2016.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- at budgetopfølgningen tages til efterretning
- at der gives en negativ tillægsbevilling til bevilling 13 Undervisning på 1.073.000 kr.

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016: Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring i Bornholms Regionskommune, gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april 2016. I 2016 gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april og 31. oktober, samt en administrativ budgetopfølgning pr. 31. juli.

Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2016 ekskl. overførsler fra 2015.

Over-/underskud angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2016, dvs. inkl. overførsler fra 2015.

Af bilag 1 fremgår budgetopfølgning på driften.

Drift

For **Center for Børn og Familie** forventes samlet set et merforbrug på 0,5 mio. kr. på den overførbare bevilling i 2016. Fra 2015 er overført et overskud på 19,8 mio. kr., således forventes årets resultat at blive et overskud på 19,3 mio. kr.

BSU besluttede den 5. januar 2016, at anvende 6,6 mio. kr. i forbindelse med implementeringsplanen for bl.a. Sveriges-modellen på Bornholm. Udgifterne skal finansieres af overført overskud fra 2015.

Merforbruget er sammensat af et forventet mindreforbrug på dagspasningsområdet grundet pasning af færre børn, samt et forventet merforbrug på børne- og familieområdet der dækker over flere forhold, for nærmere beskrivelse se bilaget.

Som helhed ses et øget pres på økonomien på særlig de mere foregribende foranstaltninger. For nuværende sikres balancen i 2016 ved mindreforbrug primært på konto 6.

Merforbruget kan ikke relateres til en øget aktivitet eller ændret serviceniveau. Noget tyder derfor på at de seneste års besparelse på børneområdet, har nedbragt budgetrammen til et niveau, hvor det er svært at

udgiftsreducere yderligere. Det bemærkes, at der ligger stigende besparelser på området i de kommende år, som for nuværende synes svært realiserbare.

På den ikke-overførbare bevilling forventes et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. i 2016.

For den del af **Center for Skole, Kultur og Fritid**, som hører under Børne- og Skoleudvalgets områder, forventes samlet set et merforbrug på 1,4 mio. kr., derudover skal 1,1 mio. kr. tilføres de likvide midler vedr. den midlertidige overgangsordning på skoleområdet i forbindelse med demografikorrektion af budget 2016. Fra 2015 er overført et overskud på 6,3 mio. kr., således forventes årets resultat at blive et overskud på 4,8 mio. kr., netto 3,7 mio. kr. når der tages højde for reduktion af midler vedr. overgangsordningen i forbindelse med demografikorrektionen af budget 2016.

I det forventede resultat for året skal der tages højde for, at 1,2 mio. kr. skal reserveres til aktiviteter der løber ind i 2017. Dermed er der 2,5 mio. kr. der på nuværende tidspunkt ikke er disponeret. Endvidere bliver der arbejdet på mulighederne for at nedbringe et forventet underskud på almenområdet. Lykkes det at nedbringe underskuddet, vil der blive frigjort yderligere 1,7 mio. kr. samlet set. Dermed vil der restere 4,2 mio. kr. på den samlede bevilling, der ikke er disponeret.

I forbindelse med demografikorrektionen til budget 2016 fik skoleområdet en tillægsbevilling på 1,073 mio. kr. i 2016 som en midlertidig overgangsordning. Ved Økonomi og Planudvalgets behandling af demografisagen til budget 2017 den 17. maj 2016 blev det besluttet, at behovet for tillægsbevillingen skulle vurderes i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30. april. Det vurderes, at der ikke er strukturelle skævheder, som følge af demografien. Det har ikke været nødvendigt med klassesammenlæsninger i det omfang som der kunne have været udsigt til. Beløbet på 1,073 mio. kr. kan derfor tilføres de likvide midler.

Økonomiske konsekvenser

Det forventede regnskab for 2016 på Børne- og Skoleudvalgets områder viser pr. 30. april samlet set et merforbrug på 1,9 mio. kr. på den overførbare bevilling i 2016, derudover skal 1,1 mio. kr. tilføres de likvide midler vedr. den midlertidige overgangsordning på skoleområdet i forbindelse med demografikorrektion af budget 2016. Set under et er der fra 2015 overført et overskud på 26,0 mio. kr., dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 24,1 mio. kr., netto 23,0 mio. kr. når der tages højde for reduktion af midler vedr. overgangsordningen i forbindelse med demografikorrektionen af budget 2016.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et merforbrug på 0,1 mio. kr. i 2016, svarende til 0,3 % af det korrigerede budget.

Tabel 1: Driftsopfølgning pr. 30. april 2016

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer- /mindreforbrug i 2016		Overført		resultat i ud /-underskud)
Веіф і 1.000 кг.	Overførbar	Ikke- overførbar	fra 2015	Overførbar	lkke- overførbar
Center for Børn og Familie	-487	-54	19.781	19.294	-54

11 Dagpasning	2.426	-54	2.820	5.246	-54
12 Børn og familie	-2.913		16.961	14.048	
Center for Skole, Kultur og Fritid	-1.438		6.268	4.830	
13 Undervisning	-1.438		6.268	4.830	
Børne- og Skoleudvalget	-1.925	-54	26.049	24.124	-54

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 7. juni 2016

1.

Driftsopfølgning på bevilling og afdelingsniveau (DOCX)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

13 Lokalt udsatteråd

27.15.00A00-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	13	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller Børne- og Skoleudvalget indstiller Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget indstiller Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Den socialdemokratiske gruppe har fremsat forslag om, at kommunalbestyrelsen drøfter oprettelse af et lokalt udsatteråd.

Indstilling og beslutning

Socialdemokraterne indstiller

• at kommunalbestyrelsen drøfter oprettelse af et lokalt udsatteråd, herunder formål, politisk forankring, proces og organisering

Social- og Sundhedsudvalget, den 6. juni 2016: Indstiller til drøftelse.

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016:

Indstiller til videre drøftelse.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 8. juni 2016:

Sagsfremstilling

Sagen er sat på Kommunalbestyrelsens dagsorden som medlemsforslag fra den socialdemokratiske gruppe ved Bente Helms.

"Socialdemokraterne på Bornholm ønsker, at der etableres et lokalt udsatteråd, gerne forankret i Social- og Sundhedsudvalget. Vi har tidligere luftet, at kommunen skulle invitere til et åbent borgermøde med særlig fokus for og på vores udsatte medborgere.

Vi vil her foreslå oprettelse af et udsatteråd på Bornholm.

Landet over fungerer udsatteråd som lokale talerør for grupper af borgere, som ikke så ofte høres og inddrages før beslutninger vedr. lokale forhold.

Vi ønsker, at alle borgere kan få mulighed for at opleve sig som del af et fælleskab, og et udsatteråd vil være en god hjælp på vejen. Mulighed for at blive inddraget, at blive set og hørt, at drøfte tanker og ideer på tværs sammen med andre, foreslå løsninger - et idéforum, hvor alt kan drøftes.

Der er allerede emner nok at tage fat på: Boliger, transport, at være net-borger, økonomi, tilbud til udsatte borgere, daglige udfordringer, m.v..

Vi ser frem til også at blive inspireret yderligere af Rådet for socialt udsatte, som skal flytte til Bornholm."

Baggrund for lokale udsatteråd

Rådet for Socialt Udsatte blev nedsat i 2002 af regeringen som talerør for socialt udsatte borgere. Rådets sekretariat flyttes i nær fremtid til Bornholm som led i udflytningen af statslige arbejdspladser. Rådet er ikke en paraplyorganisation for de lokale udsatteråd, men bakker op om de lokale råd og opfordrer kommunerne til at etablere lokale udsatteråd, med følgende fire centrale anbefalinger:

- 1) Rådenes rolle skal gøres klar. Hvordan er balancen og vægtningen mellem dialogforum, talerør, ideudvikling og vagthund. Rollen har bl.a. indflydelse på hvordan det lokale råd bør sammensættes.
- 2) Brugernes synspunkter skal have en hovedrolle i arbejdet, og dermed have en rolle svarende til formålet med bl.a. de lokale Ældreråd og Handicapråd.
- 3) Arbejdet i rådene skal være kvalificeret for at vinde genlyd i kommunen og lokalsamfundet
- 4) Det er nødvendigt med en kvalificeret sekretariatsbetjening

Siden 2007 har 31 af landets 98 kommuner oprettet et Lokalt udsatteråd. Udover alle de større kommuner gælder det også kommuner som Faxe, Langeland, Nyborg, Odsherred, Sønderborg og Vesthimmerland.

17 kommuner har vedtaget en udsattepolitik. Blandt disse har Guldborgssund, Holbæk, Lyngby-Taarbæk og Struer kommuner ikke (for nuværende) et lokalt udsatteråd.

Hvem er de socialt udsatte grupper?

I de fleste kommuner er de socialt udsatte grupper defineret som hjemløse, stof- og alkoholmisbrugere, sindslidende, prostituerede og voldsramte. Nogle kommuner har tilføjet etniske minoriteter, fattige og unge.

Formål

Det gennemgående formål i de eksisterende lokale udsatteråd er at sikre socialt udsatte borgere en formel adgang til beslutningstagerne, i lighed med andre borger- og brugergrupper som f.eks. de ældre, de handicappede og etniske minoriteter.

Undersøgelser viser, at socialt udsatte grupper i langt mindre grad stemmer ved kommunalvalg og udgør en ofte overset minoritet i kommunerne, jf. Rådet for Socialt Udsatte. De eksisterende lokale udsatteråd har meget forskellige roller:

- Dialogforum, mellem socialt udsatte, medarbejdere fra sociale tilbud, forvaltning og politikere
- Talerør for socialt udsatte
- Ideudvikler og sparringspartner, der arbejder for bedre tilbud til socialt udsatte
- Vagthund, der gør opmærksom på svigt og mangler i indsatsen overfor socialt udsatte

Sammensætning

I henhold til Rådet for Socialt Udsatte er der stor forskel på sammensætningen af de lokale udsatteråd. Repræsentanter for socialt udsatte grupper, politikere og kommunale medarbejdere sidder i råd, der har dialog som det primære formål. Men der er også lokale udsatteråd alene bestående af repræsentanter for socialt udsatte grupper, især råd der har som primært formål at være talerør og vagthund.

Til afklaring

- 1. Er der brug for en lokal udsattepolitik?
  - a. Skal denne i givet fald udgøre grundlaget for et evt. lokalt udsatteråd, med definition af målgruppe, formål, bærende principper og beskrivelse af rammer for rådets virke
  - b. eller skal formuleringen af en udsattepolitik indgå som en første opgave for et råd, hvis grundlag i så fald baseres på en forretningsorden om formål og sammensætning mv.?
- 2. Hvem bør repræsenteres i et evt. lokalt udsatteråd?
  - a. Hvilke socialt udsatte grupper bør repræsenteres, herunder med skelen til at nogle grupper måske allerede er repræsenteret i handicapråd og integrationsråd?
  - b. Skal kommunale og private institutioner/foreninger rettet mod socialt udsatte grupper repræsenteres i rådet f.eks. sociale væresteder, institutioner på misbrugsområdet, gældsrådgivningen på Bornholm, skoler og dagtilbud m.fl.?
  - c. Skal kommunalbestyrelsen være repræsenteret i rådet?

- 3. Den politiske og administrative forankring?
  - a. Hvilke politiske udvalg er relevante at involvere i forhold til et udsatteråd?
  - b. Hvilke centre er relevante at involvere i forhold til et udsatteråd?

Forslag til en videre proces

Beslutter kommunalbestyrelsen sig for at etablere et lokalt udsatteråd, foreslås den videre proces mindst at indeholde:

- Udarbejdelse af et kommissorium som grundlag for en tværgående, administrativ arbejdsgruppe, der med reference til en politisk følgegruppe får til formål at forberede dialogmøde med nøgleaktører og udarbejde et udkast til forretningsorden med formål, sammensætning, beskrivelse af opgave og sekretariatsbetjening for rådet.
   Under arbejdet indhentes erfaringer fra sammenlignelige kommuner, der allerede har et lokalt udsatteråd.
- 2. Afholdelse af et dialogmøde med nøgleaktører på området, såsom repræsentanter for socialt udsatte grupper, institutioner og centre samt kommunalbestyrelsen
- 3. Et konkret oplæg til oprettelse af et lokalt udsatteråd til behandling i respektive udvalg og kommunalbestyrelse, dernæst i høring og herefter til endelig vedtagelse i Kommunalbestyrelsen.

Besluttes det at der først skal udarbejdes en kommunal udsattepolitik, vil processen være tilsvarende, og herefter en nedsættelse af et lokalt udsatteråd.

Økonomiske konsekvenser

I forberedelsesfasen vil der være et mindre udgiftsbehov til forplejning, annoncering og evt. honorarer til oplægsholdere ved dialogmøde.

Ved etablering af et udsatteråd vil der være udgifter til sekretariatsbetjening.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Med bl.a. ældreråd, handicapråd og integrationsråd er de socialt udsatte grupper på Bornholm allerede for en stor del godt dækket ind i forhold til formålet om at sikre en formel adgang til beslutningstagerne, og en lang række eksisterende frivillige eller selvejende aktiviteter omhandler også udsatte grupper fx gældsrådgivning, kvindekrisecenter, Blæksprutten og TUBA.

Det opleves som en generel udfordring, at det allerede i dag er vanskelig at rekruttere medlemmer til de eksisterende råd fx Handicaprådet.

Grupper som f.eks. hjemløse og prostituerede er der et meget begrænset antal personer af på Bornholm.

På denne baggrund er det ikke den administrative vurdering, at et lokalt udsatteråd kan bidrage med en grundlæggende bedre indsats for målgrupperne, men at indsatsen i stedet med fordel kan styrkes i eksisterende fora.

Besluttes det at etablere et lokalt udsatteråd, bør dets formå, rolle og funktion tænkes ind i en sammenhæng med de eksisterende lokale råd og aktører.

Bilag til Børne- og Skoleudvalget 7. juni 2016

1.

Infopakke om lokale udsatteråd (PDF)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

14 Besigtigelse af trafikforhold ved Hans Rømer Skolen

05.13.00P00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-05-2016	2	
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	14	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget beslutter.

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget besigtigede den 12. april 2016 trafikforholdene omkring Hans Rømer Skolen. Udvalget skal drøfte en opfølgning.

Indstilling og beslutning

Teknik- og økonomidirektøren indstiller,

• at udvalget drøfter den videre proces for arbejdet med at forbedre trafikforholdene omkring Hans Rømer Skolen.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. maj 2016:

Drøftet, idet udvalget peger på, at de tiltag, som BAT i samarbejde med vejmyndigheden har foreslået, snarligt iværksættes. Der evalueres i samarbejde med skolebestyrelsen ved årets udgang. Udvalget imødeser en orientering om Center for Teknik og Miljøs snarlige møde med Vejdirektoratet samt Politiets skriftlige tilbagemelding. Teknik- og Miljøudvalget sender dagsordenspunktet til orientering i Børne- og Skoleudvalget.

Servicedirektøren indstiller,

at Børne- og Skoleudvalget tager orienteringen til efterretning

Børne- og Skoleudvalget den 7. juni 2016: Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Teknik- og Miljøudvalget mødtes den 12. april 2016 med repræsentanter for skolebestyrelsen ved Hans Rømer Skolen og for borgerforeningen i Aakirkeby til en besigtigelse af de trafikale forhold omkring Hans Rømer Skolen i forbindelse med afviklingen af morgentrafikken og elevernes vej til skolen.

Hans Rømer Skolens skolebestyrelse har tidligere henvendt sig med forslag til forbedringer af skolevejen, ligesom BAT og vejmyndigheden i Bornholms Regionskommune har vurderet mulighederne. Begge dokumenter er vedlagt som bilag.

Ved besigtigelsen blev udvalget orienteret om forholdene og skal nu drøfte en opfølgning.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Teknik- og Miljøudvalget 2. maj 2016

1.

Skolebestyrelsens forslag til trafikregulering (DOCX)

2.

BATs notat vedr. trafikforhold Hans Rømer Skolen (DOCX)

Til indholdsfortegnelse

Åbent punkt

15 Gensidig orientering

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato <i>l</i>	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	15	

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016: Intet.

<u>Til indholdsfortegnelse</u>

Åbent punkt

16 Sager til høring i Handicapråd

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	16	

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

• at punkt 6 sendes til kommentering af Børne- og Skoleudvalget

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016: Intet.

<u>Til indholdsfortegnelse</u>

Åbent punkt

17 Koordinering med andre politikområder

00.01.00G01-0072

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	07-06-2016	17	

Indstilling og beslutning

Børne- og Skoleudvalget, den 7. juni 2016: Intet.